

Kommissionens handlingsplan för naturen, människorna och näringslivet

---

2016/17:FPM87

Miljö- och energidepartementet

2017-05-30

KOM (2017) 198

Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt regionkommittén. En handlingsplan för naturen, människorna och näringslivet

Sammanfattning

Den 27 april 2017 presenterade Europeiska kommissionen sitt meddelande om en handlingsplan för naturen, människorna och näringslivet. Handlingsplanen syftar till att förbättra genomförandet av naturvårdsdirektiven och påskynda uppnåendet av målen inom EU:s strategi för biologisk mångfald och ekosystemtjänster 2011–2020. Regeringen välkomnar handlingsplanen.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Handlingsplanen togs fram av kommissionen efter den s.k. fitness check-utvärderingen av art- och habitatdirektivet och fågeldirektivet (gemensamt benämnda naturvårdsdirektiven) 2015–16. Kommissionens slutsats, som presenterades i december 2016, var att direktiven fortfarande är relevanta och ändamålsenliga. Kommissionen drog samtidigt slutsatsen att genomförandet av naturvårdsdirektiven behöver förbättras väsentligt i medlemsstaterna för att deras mål ska uppnås fullt ut. För att kunna leverera konkreta resultat för natur, människor och för ekonomin inom hela EU behöver genomförandet förbättras i nära samarbete med lokala myndigheter och med olika aktörer i medlemsstaterna.

Handlingsplanen ska ses som en del av arbetet med EU:s strategi för biologisk mångfald till 2020. Strategin syftar till att uppfylla EU:s del av de globala målen, som beslutats inom ramen för Konventionen för biologisk mångfald. Strategin är indelad i sex mål och har som målsättning att hejda förlusten av biologisk mångfald och degraderingen av ekosystemtjänster i EU senast 2020, och återställa dem så långt möjligt, samtidigt som EU:s bidrag till att hindra förlust av biologisk mångfald globalt ökas. Att genomföra naturvårdsdirektiven fullt ut är det första av EU:s sex strategiska mål. En halvtidsöversyn av EU:s strategi genomfördes under 2015 parallellt med en så kallad fitness-check utvärdering. Miljörådet antog den 16 december 2015 rådsslutsatser om halvtidsöversynen. Rådet upprepade att ett fullständigt genomförande av naturvårdsdirektiven är grundläggande för att uppnå EU-strategins mål. Rådet underströk att i genomförandet av direktiven är det viktigt att inte sänka standarden för naturskyddet och att upprätthålla rättssäkerhet för alla intressenter inom näringslivet och medlemsländernas myndigheter. Rådet konstaterade också att behov finns av att säkra lämplig förvaltning av skyddade land- och havsområden inom Natura 2000-nätverket samt av fortsatta ansträngningar för att integrera biologisk mångfald inom andra policyområden, till exempel den gemensamma jordbrukspolitiken.

Mot bakgrund av de slutsatser om naturvårdsdirektivens ändamålsenlighet och genomförande som kommissionen drog utifrån fitness check-utvärderingen, presenterades meddelandet av kommissionen den 27 april 2017.

1.2 Förslagets innehåll

Kommissionens handlingsplan syftar till att skyndsamt förbättra det konkreta genomförandet av naturvårdsdirektiven och påskynda uppnåendet av målen i EU:s strategi om att stoppa och vända förlusten av biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Handlingsplanen ska göra direktiven mera samstämmiga med socioekonomiska mål och förstärka samarbetet med nationella, regionala och lokala myndigheter.

Planen innehåller fyra prioriteringar med total 15 åtgärder. Prioriteringarna är:

A: Bättre vägledning, ökad kunskap och mer samstämmighet med övergripande socioekonomiska mål. Åtgärderna är inriktade mot att ta fram smartare, samarbetsbaserade metoder för göra markägare och användare fullt delaktiga. En åtgärd är att uppdatera vägledningen om förfaranden för tillstånd för anläggningar.

B: Utveckling av politisk delaktighet och bättre efterlevnad. Kommissionen avser inom förfarandet för översyn av miljölagstiftningen att ha bilaterala dialoger med medlemsstaternas nationella och regionala myndigheter i syfte

att utveckla färdplaner för bättre genomförande och samråd med markägare och andra berörda om genomförandeproblem.

2016/17:FPM87

C: Ökade investeringar i Natura 2000 och bättre synergier med EU:s finansieringsinstrument. Enligt kommissionen skapar Natura 2000 nätverket årligt värden motsvarande 200-300 miljarder euro medan kostnaden för inrättandet av områdena uppgår till 5,8 miljarder euro per år. Brister i finansieringen gör att intäkterna inte realiseras fullt ut och att målen för direktiven inte nås. Åtgärder för att förbättra detta handlar bl.a. om att stimulera den privata sektorns investeringar i naturskyddsprojekt och att främja synergier med finansiering från den gemensamma jordbrukspolitiken inom utveckling av resultatbaserade program. Även vägledning för att stödja utvecklingen av grön infrastruktur för bättre sammanlänkning av Natura 2000 områden ska tas fram.

D: Bättre kommunikation och kontaktarbete för att engagera allmänheten, berörda parter och samhällsgrupper. Åtgärderna innehåller bland annat stöd till kunskapsöverföring och delaktighet för lokala och regionala myndigheter genom en gemensam plattform med Regionkommittén.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Handlingsplanen innebär inga konsekvenser för svenskt regelverk. Fågeldirektivet och art- och habitatdirektivet är i Sverige framförallt genomförda i miljöbalken, artskyddsförordningen (2007:845) och förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Kommissionen har inte gjort någon konsekvensanalys av handlingsplanen. Åtgärderna bedöms inte få några effekter på statens budget. Fokusering på synergier med andra politikområden skulle kunna ge ändringar i fördelningen mellan pelarna inom den gemensamma jordbrukspolitiken, så att mer medel inom ramen för EU-budgeten ges till miljöåtgärder.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar kommissionens handlingsplan. Det är viktigt att EU:s miljölagstiftning får genomslagskraft och att den genomförs på ett likvärdigt sätt inom unionen. Regeringen är positiv till kommissionens satsning på att naturvårdsdirektivens mål uppfylls inom EU genom att bland annat öka förankring och acceptans i lokalsamhällen för hur naturresurser förvaltas.

Vidare anser regeringen att det finns orealiserade synergier mellan naturvårdsdirektiven och andra politikområden, där ett viktigt sådant område är den gemensamma jordbrukspolitiken. Resultat- och värdebaserade

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Medlemsstaterna har överlag varit positiva till kommissionens handlingsplan. Några medlemsstater har fokuserat på att tillämpningen av reglerna bör göras mera flexibla, andra har i enlighet med kommissionens linje framhåvt att direktiven utgör en legal ram.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Regionkommittén har av kommissionen tillfrågats i samband med att handlingsplanen har tagits fram och förväntas spela en roll i dess genomförande.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Meddelandet har inte sänts på remiss.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Meddelandet innehåller inga förslag till lagstiftning utan syftar till genomförandet av art- och habitatdirektivet 92/43 EEG samt fågeldirektivet 79/409 EEG.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Inte aktuellt eftersom det rör sig om ett meddelande.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Rådsslutsatser om handlingsplanen förväntas antas av miljørådet den 19 juni.

4.2 Fackuttryck / termer

CGBN – Coordination group for biodiversity and nature, koordineringsgruppen för biologisk mångfald och natur. Kommissionens samarbetsgrupp för medlemsländerna och intressegrupper inom det gröna området.

Naturvårdsdirektiven – Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar (fågeldirektivetkodifierad version). Och Art- och habitatdirektivet: Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter.

2016/17:FPM87

Natura 2000 – ett sammanhangande europeiskt ekologiskt nät av särskilda bevarandeområden. I nätet ingår fågelskyddsområden och områden med speciella livsmiljöer och habitat för arter skyddade inom unionen.

Livsmiljöer – land- eller vattenområden som kännetecknas av särskilda geografiska, abiotiska och biotiska egenskaper, oavsett om de är naturliga eller delvis naturliga.

Habitat –en miljö som kännetecknas av särskilda abiotiska och biotiska faktorer, och där en art lever under något av stadierna i sin biologiska cykel.